

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

OCHRANNÉ ZNÁMKY A NEKALÁ SOUTĚŽ I.

V tomto příspěvku se budeme zabývat problematikou, co je to nekalá soutěž v oblasti ochrany známek a jak se má majitel ochranné známky proti ní chránit příslušnými ustanoveními obchodního zákoníku o nekalé soutěži.

V tomto příspěvku se budeme zabývat problematikou, co je to nekalá soutěž v oblasti ochrany známek a jak se má majitel ochranné známky proti ní chránit příslušnými ustanoveními obchodního zákoníku o nekalé soutěži.

Ochranné známky patří k nejrozšířenějším způsobům označování výrobků a služeb. Již dříve bylo pojednáno o ochranných známkách na základě zvláštního a jim speciálně věnovaného předpisu, kterým je zákon č. [137/1995](#) Sb., o ochranných známkách (dále jen ZOZ). - srovnej články Proč zapisovat ochranné známky a? a Ochrana všeobecně známých známek

Nekalosoutěžní ochrana průmyslových práv vychází z mezinárodního základu, kterým je tzv. Pařížská unijní úmluva (Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví z roku 1883 - vyhláška ministra zahraničí č. [64/1975](#) Sb., ve znění vyhlášky č. [81/1985](#) Sb.). Při revizi Pařížské unijní úmluvy v roce 1900 byly k ustanovením o opatřeních proti neoprávněnému označování tovární nebo obchodní značkou nebo obchodním jménem (čl. 9 a 10) zařazeny dva články, které upravují povinnost unijních zemí zajistit účinnou ochranu proti nekalé soutěži. Tyto články se staly základem pro národní úpravy práva nekalé soutěže.

V současné době je u nás právní úprava nekalé soutěže obsažena v zákoně č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ObchZ). Právní úprava nekalé soutěže skýtá při své aplikaci na oblast sporů vznikajících v souvislosti s právní ochranou známek řadu výhod. Výhodou zejména je celková pružnost a širší právní úpravy, která se dá aplikovat na nejrůznější skutkové děje, včetně takových, s nimiž zákonodárce v době vydání zákona ani nemohl počítat. Pružnost právní úpravy a široký prostor pro její interpretaci v soudní praxi je dán velmi široce definovanou generální klauzulí a obecnou formulací jednotlivých skutkových podstat. Další výhodou je to, že vykonává funkci doplňkového institutu ve vztahu k veřejnoprávní úpravě ochranných známek. Ani působnost norem proti nekalé soutěži však není bezbřehá a je vázána na řadu podmínek.

Proto, aby bylo možno označit určité jednání jako nekalosoutěžní musí být naplněny znaky nekalé soutěže uvedené v § 44 odst. 1 ObchZ (tzv. generální klauzule). Těmito znaky jsou:

- jde o jednání v hospodářské soutěži,
- jde o jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže,
- toto jednání je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům.

Všechny tyto podmínky musí být splněny současně, aby dané jednání mohlo být zařazeno pod některou z konkrétnějších skutkových podstat. Význam generální klauzule spočívá také v tom, že podle ní může být postihováno nepatřičné jednání, na které by nebylo možné použít zvláštní skutkové podstaty.

První podmínkou pro posuzování nekalosoutěžních jednání je skutečnost, aby šlo o jednání v hospodářské soutěži. Pojem jednání v hospodářské soutěži je třeba chápat velmi široce. Soutěžní vztah nevzniká jen mezi bezprostředními soutěžiteli v témže oboru, ale mezi všemi kdo se účastní

hospodářské soutěže a svou činností mohou zasahovat do funkčně souvisejících činností jiného subjektu, který je také účastníkem hospodářské soutěže v širokém smyslu (§ 41 ObchZ). Naše současná odborná literatura zastává názor, že o jednání v hospodářské soutěži může jít i tehdy, není-li mezi rušitelem a postiženým žádný soutěžní vztah. Musí však jít o jednání, k nimž dochází v hospodářském styku a která jsou v rozporu se zásadou dobrých mravů při obchodování. Oporu pro to nacházíme také v § 41 obchodního zákoníku, které stanoví, že soutěžitelem může být i nepodnikatel. Soutěžitelem je právnická nebo fyzická osoba, která se účastní hospodářské soutěže, i když není podnikatelem.

Druhou podmínkou je, aby jednání bylo v rozporu s dobrými mravy. Jednání v rozporu s dobrými mravy nemůže být každé jednání, které má za účel dosáhnout zisku nebo jiného tržního prospěchu na úkor jiného. Je to obecně porušení takových zásad poctivého hospodářského styku, které je schopno zdeformovat nebo vyloučit funkci hospodářské soutěže. V rozporu s dobrými mravy soutěže budou taková jednání, která sice výslovně zakázána nejsou, ale vedou ke stejným výsledkům, ke kterým vedou jednání výslovně zakázána. K vymezení toho, co je chápáno jako dobré mravy soutěže, přispívá také judikatura.

Třetí podmínkou je, že takové jednání je způsobilé objektivně přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Není nutné, aby újma skutečně vznikla, postačí, že taková újma pouze hrozí. Nemusí jít také přímo o škodu, újma může být i poškození pověsti, které se vyjadřuje v nároku na přiměřené zadostiučinění.

Kromě generální klauzule obsahuje obchodní zákoník zvláštní skutkové podstaty, v nichž se jako nenáležité a hodná postihu vytykají různá jednání, která obecně řečeno nejsou v souladu s dobrými mravy soutěže. Ne všechna tato specificky vytyčená jednání ovšem mají vztah k ochranným známkám. Těch se týkají dvě skupiny ustanovení obchodního zákoníku. V první skupině půjde zejména o § 46 o klamavém označování zboží a služeb, § 47 o vyvolání nebezpečí záměny, případně i o § 45 klamavá reklama. V tomto případě budou vyvolány matoucí účinky na spotřebitele nebo jiného soutěžitele, nebo budou takové účinky hrozit. Do druhé skupiny budou patřit jednání, která nemusejí vyvolávat jakékoliv matoucí účinky, která však poškozují určitého soutěžitele zejména poškozováním jeho dobré pověsti. Sem patří skutková podstata parazitování na pověsti (§ 48), případně i zlehčování (§ 50). Je třeba upozornit, že nekalosoutěžního jednání se může dopustit i majitel zapsané ochranné známky, pokud své označení užívá v rozporu se zásadou slušnosti a poctivosti obchodního styku.

Jednou ze zásad týkajících se práv na označení všeobecně je, že takové označení nesmí být klamavé (srovnej také §2 odst. 1 písm. g) ZOZ). České právo nekalé soutěže zná zvláštní skutkovou podstatu o klamavém označení zboží a služeb (§ 46 ObchZ). Jedná se o jednání, které je způsobilé vyvolat v hospodářském styku mylnou domněnku, že jím označené zboží nebo služby pocházejí z určitého státu, určité oblasti či místa nebo od určitého výrobce, nebo že vykazují zvláštní charakteristické rysy nebo zvláštní jakost. Není rozhodné, zda označení bylo uvedeno bezprostředně na zboží, obalech, obchodních písemnostech apod. Rovněž je nerozhodné, zda ke klamavému označení došlo přímo nebo nepřímo, a jakým prostředkem se tak stalo. Obchodní zákoník počítá s tím, že neoprávnění uživatelé mohou tvrdit, že vhodným doplněním označení upozornili potencionální zákazníky na to, že nejde o výrobek s pravým původem. Za klamavý údaj se podle § 46 odst. 2 ObchZ považuje i takové nesprávné označení zboží a služeb, k němuž je připojen dodatek sloužící k odlišení od pravého původu, jako výrazy „druh“, „typ“, „způsob“, a označení je přesto způsobilé vyvolat o původu zboží či služeb mylnou domněnku. Odstavec 3 vylučuje z klamavosti názvy, které se již všeobecně vžily jako údaje k označování druhu (tzv. generická označení). Na souvislost s oblastí nehmotných statků poukazuje odst. 4, kde je stanoveno, že úpravou uvedenou v předchozích odstavcích nejsou dotčena práva a povinnosti ze zapsaných ochranných známek a z ostatních práv na označení. Je třeba přesně rozlišovat k jakému porušení v konkrétním případě došlo. Jestliže k

určitému označení přísluší právo k ochranné známce, a toto právo bylo porušeno, pak toto porušení tvoří zvláštní skutkovou podstatu, postžitelnou podle zákona o ochranných známkách. To nelze zaměňovat s nekalou soutěží. Nicméně není vyloučeno, aby současně došlo i k souběhu s nekalosoutěžním jednáním. Zda tomu tak je, záleží na konkrétních okolnostech každého případu.

Ustanovení § 47 obchodního zákoníku o vyvolání nebezpečí záměny reprobuje z hlediska práv na označení užití obchodní firmy, názvu osoby nebo zvláštního označení podniku, užívaných po právu jiným soutěžitelem, dále užití zvláštních označení podniku nebo zvláštních označení výrobků, které v zákaznických kruzích platí pro určitý podnik nebo závod za příznačné, a to za podmínky, že tato jednání jsou způsobilá vyvolat nebezpečí záměny s podnikem, firmou, zvláštním označením nebo výrobky anebo výkony jiného soutěžitele. Zakázáno je také přímé napodobování cizích výrobků nebo výkonů. U této skutkové podstaty záleží na tom, zda se k určitému statku váže subjektivní právo na jeho ochranu či ne (např. zapsaná ochranná známka apod.). Je-li tomu tak, pak přichází v úvahu zejména tato zvláštní ochrana podle zákona o ochranných známkách. V souvislosti s ochrannými známkami zde existuje bezprostřední vazba na ustanovení § 14 ZOZ. Nekalosoutěžním jednáním bylo například využívání napodobenin v internetových adresách (např. www.telecom.cz oproti wwwtelecom.cz, yahoo.com a yaho.com, autoservice.cz a autoservis.cz).

Pro zvláštní skutkovou podstatu parazitování na pověsti je typické jednání, kterým je využívána pověst podniku, výrobků nebo služeb jiného soutěžitele s cílem získat pro výsledky vlastního nebo cizího podnikání prospěch, jehož by soutěžitel jinak nedosáhl (§ 48 ObchZ). Parazitování na pověsti se zpravidla musí obávat podniky, které se svou ochrannou známkou mimořádně prosadily na trhu a jejichž ochranné známky patří do okruhu známek všeobecně známých. Takové známky se těší zvýšené ochraně i podle zákona o ochranných známkách. K typickým příkladům parazitování na pověsti patří neoprávněné užívání zvláštních označení cizího podniku (např. ochranných známek), třeba i v pozmeněné nebo karikované podobě, nebo s doplňujícími údaji, tak že jakékoli nebezpečí záměny je při jeho užití vyloučeno. Ovšem v tomto případě dochází k poškozování dobré pověsti jiného soutěžitele (jeho ochranných známek) nebo z jeho pověsti neoprávněně a bez vlastního soutěžního výkonu uživatele takového značení těží.

V druhé části tohoto článku budeme věnovat bližší pozornost právním prostředkům ochrany, které má k dispozici majitel ochranné známky na ochranu proti nekalosoutěžnímu jednání.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)

- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)